Manel Cervantes (infectòleg): 'Si no ve una soca diferent més agressiva, a efectes de mortalitat, la Covid-19 s'haurà acabat'

Manel Cervantes treballa a l'Hospital Parc Taulí de Sabadell des dels anys 80, quasi el mateix temps que fa que viu a Sant Cugat. Sempre ha treballat al departament de malalties infeccioses, del qual n'ha sigut el director durant molts anys i en els primers mesos de la pandèmia, un fet que ha ajornat uns anys la seva jubilació. En aquesta entrevista a Cugat Mèdia, Cervantes posa al dia l'estat de la Covid-19 a Catalunya i al món, i adverteix de la importància d'invertir més en el control de la salut dels animals, perquè 'la seva salut és la nostra'.

Començaré amb una pregunta directa: la pandèmia de covid-19 s'ha acabat?
No. La pandèmia la declara l'OMS i diu que s'ha acabat l'OMS. Com diu el seu nom, la pandèmia afecta a tot el món, i que uns països estiguin ara molt bé no vol dir que ho estiguin tots. Quan hi hagi una perspectiva clara de desaparició de la transmissió del virus és molt probable que l'OMS digui que ja no és pandèmia. Que no vol dir que el virus hagi desaparegut, però la pandèmia com a malaltia anirà perdent gravetat. Jo espero que cap a finals de l'any que ve ja no hi hagi pandèmia.

Finals del 2023?
Fa falta un hivern net, que és quan el virus s'ha demostrat que té major agressivitat. A l'hemisferi nord l'hivern començarà aviat i si llavors a l'hivern de l'hemisferi sud, el nostre estiu, tampoc passa res, probablement s'acabi la pandèmia. Però això és una opinió, no sé què passarà.

Li feia la pregunta no tant en termes de l'OMS, sinó en termes socials, ja que hem viscut un estiu amb festivals de música multitudinaris, hem anat de vacances a llocs turístics plens a vessar, i la sensació és que ja s'ha acabat, o quasi. És bona aquesta sensació? O ens fa abaixar la guàrdia?
Per un costat és cert, la gravetat de la malaltia a la població és baixíssima. Tots tenim familiars i amics que aquest estiu han passat la covid, però l'han passat molt lleu i per això no li donem gravetat. Per això s'ha deixat de comptar els casos perquè no té molt sentit, però en aquest moment encara tenim 500 persones ingressades als hospitals amb covid, i no és poc. És un moment dels més baixos, però encara són molts pacients. Després de la primera onada, la primavera del 2020, vam veure com quasi desapareixia el virus, però en pocs mesos va tornar. Ara tampoc ha desaparegut, no tenim tan pocs casos, però ho donem per amortitzat. Si no ve una soca diferent més agressiva, a efectes de mortalitat i de repercussió greu, s'haurà acabat ja.

Quan hi hagi una perspectiva clara de desaparició de la transmissió del virus és molt probable que l'OMS digui que ja no és pandèmia. Que no vol dir que el virus hagi desaparegut, però la pandèmia com a malaltia anirà perdent gravetat. Jo espero que cap a finals de l'any que ve ja no hi hagi pandèmia.

Com ha dit, la prova del cotó serà com passem aquest hivern. Serà el primer hivern amb la majoria de la població vacunada amb tres dosis de la vacuna, la gent de risc amb quarta segurament. Si l'abril hi posem bona nota, podrem dir que ja està?

Noticia disponible a https://www.cugat.cat/diari/entrevista/159884.html

Copyright 2024 Cugat.cat

Jo crec que sí. Tot i que l'estacionalitat d'aquest virus és relativa, l'estiu passat vam tenir molts casos també, la veritat és que la gravetat de la mortalitat sempre s'ha concentrat al voltant de Nadal. Si vingués una soca molt agressiva d'un altre continent, potser seria un 'tornar a començar', però aquesta no és la previsió de les mutacions que està tenint aquest virus. Les mutacions afavoreixen la transmissibilitat, però en cap dels casos fins ara ha empitjorat la gravetat de la malaltia.

Caldrà una quarta dosi de la vacuna per a tothom?
La meva impressió és que no. En un moment de poca gravetat, seguir vacunant amb el mateix virus no tindria sentit. Jo crec que amb la immunitat natural i les tres dosis que portem, n'hi haurà prou. També hem de comptar que les vacunes han sigut extraordinàriament útils per reduir la mortalitat. En estudis repetits, és deu vegades menys en la gent vacunada que en la no vacunada, i això és molt. Poques vegades tenim això en medicina. En canvi, teníem la il·lusió que la vacuna que acabaria amb la transmissió i, per tant, s'acabaria la pandèmia, i aquí la vacuna ha fallat i no ha sigut prou bona per eliminar el virus. Amb tan poc temps, ha sigut un èxit tenir una vacuna tan bona, però no prou per eliminar la pandèmia. Sí que redueix un 20-25% el risc de transmissió perquè es redueixen els dies de risc de transmissió, però no suficient per tallar la cadena. Per a la gent vacunada o que ha passat la malaltia fa poc, el virus no passa del coll. Pot tenir mal de coll o mal de cap, però no fa pulmonies, que és el que et matava. L'edat contribueix al risc, però no tant com entre els malalts immunodeprimit, amb aquests hem de seguir amb totes les mesures de precaució. Per a ells encara no s'ha acabat.

Fa falta un hivern net, que és quan el virus s'ha demostrat que té major agressivitat. A l'hemisferi nord l'hivern començarà aviat i si llavors a l'hivern de l'hemisferi sud, el nostre estiu, tampoc passa res, probablement s'acabi la pandèmia.

Els metges vau demanar als mitjans de deixar de fer servir la paraula gripalització, però dit en el sentit que la covid acabi sent un virus més que tindrà un percentatge de mortalitat com pot tenir la grip, acabarà tenint un tractament mèdic com una grip?
No és una grip, és una altra cosa. Ara, en el sentit de quines mesures de salut pública i quins controls hem de fer, ja ho és ara. La Generalitat amb això ha fet una cosa molt intel·ligent que és vigilar les infeccions respiratòries agudes, les que ens donen grip, pneumònia, angines... es vigila. I es vigila amb grups sentinella, mirant quin virus predomina, i a la que hi ha una alerta que alguna es dispara, sigui una grip nova o el que sigui, tornar a comptar els casos que calgui. I això ja ho estem fent ara. El virus sincitial respiratori, la grip i la covid són tres virus que hem de vigilar alhora. I curiosament, les tres epidèmies no coincideixen alhora per raons que desconeixem. Una raó podria ser que si un virus predomina molt, els altres no tenen espai. Si haguessin coincidit els tres alhora, hauríem tingut mortalitat amb nens, amb gent gran, amb joves... No ha passat i esperem que no passi, però s'ha d'anar vigilant. Gripalització? La paraula no és bona perquè semblava que significava que 'això ja no té importància', i en té. Però l'error és pensar que la grip no és res. En la gent de risc, la grip és una malaltia que acaba sent el final de la seva vida, i això passa cada hivern.

Els dos últims anys la grip gairebé no ha existit. Una raó pot ser aquesta que la covid l'ha desplaçat, i l'altra, que les mesures de protecció per la covid (rentar mans sovint, evitar les aglomeracions i la mascareta) ens han protegit també de la grip. No sembla, però que això hagi vingut per quedar-se, no?
Jo tinc la impressió que no gaire. A mi el dol que una cosa com les aglomeracions en interiors s'hagi parlat molt d'evitar-les i al final no s'ha fet res. Tenir una norma industrial que digui que els llocs tancats tinguin un control de la ventilació, que és molt fàcil, és només un sensor de CO_2. Si en un moment es veu que s'està acumulant el que respirem, allà segur que hi ha perill de transmissió de virus respiratoris. No només no es fa això sinó que ara es diu que s'han de tancar més els espais perquè no es perdi calefacció i no gastem tant. Això no ens va molt a favor dels virus. Això és una cosa que no hem fet molt bé i es podria fer millor. Hem insistit

Noticia disponible a https://www.cugat.cat/diari/entrevista/159884.html

Copyright 2024 Cugat.cat

molt amb la mascareta, i per a la gent vulnerable val més que la faci servir, però tampoc és la gran mesura. No s'han de posar multes, s'ha de recomanar i tenir credibilitat perquè les recomanacions se segueixin. La distància i aquestes coses estan bé, però no és el que pararà les pandèmies, ni aquí ni a la Xina. Ho farà la prevenció, evitar que els virus dels animals passin fàcilment als humans...

L'edat contribueix al risc, però no tant com entre els malalts immunodeprimit, amb aquests hem de seguir amb totes les mesures de precaució. Per a ells encara no s'ha acabat.

Ara tens 68 anys, i al final de la teva carrera has hagut de viure aquesta pandèmia. És el més bèstia professionalment que has viscut mai?
A nivell personal, no. Per mi l'epidèmia de la SIDA va ser molt més punyent i inesperada. Veies que gent molt jove s'infectava d'un virus que no podies eliminar, i de fet no podem encara. Afortunadament, van sortir tractaments, però van tardar molts anys a arribar. Jo vaig estar dient a la gent infectada que si volia comprar un pis ho tindria magre per pagar-lo... Això de la Covid ha sigut més gran perquè hi ha hagut molts més casos alhora que van col·lapsar el sistema sanitari i amb poques eines. I recordo també la por que teníem els sanitaris de contagiar-nos de covid, i no tant per nosaltres sinó també per la por de portar-ho a casa. Però jo crec que vaig viure pitjor l'evolució dels primers anys de la SIDA. Ara la SIDA la tenim relativament controlada, tot i que amb la covid ha quedat una mica oblidada i hi ha hagut casos que no s'han diagnosticat a temps. Això ha passat amb altres malalties també. I una altra epidèmia que he viscut intensament ha sigut la de l'hepatitis C, que sempre ha estat una mica oculta. Gent que ho havia agafat amb 20 anys, als 50 es moria de cirrosis o de càncer... Però també van aconseguir uns tractaments per curar-la. Per tant, la covid ha sigut pitjor sense dubte.

Gripalització? La paraula no és bona perquè semblava que significava que 'això ja no té importància', i en té. Però l'error és pensar que la grip no és res. En la gent de risc, la grip és una malaltia que acaba sent el final de la seva vida, i això passa cada hivern.

Com a expert en malalties infeccioses, quins perills hi ha latents dels quals en parlem poc els mitjans? La verola del mico? Perquè sembla que mediàticament només podem parar atenció a una sola cosa...
Em fa gràcia que diguis això de la repercussió mediàtica perquè jo en faig molta broma. La covid va guanyar el volcà i vam seguir sent notícia, amb la guerra d'Ucraïna no... A nivell sanitari, a poc a poc s'està donant més importància a la salut animal. La seva salut és la nostra salut. No hem de tenir un pressupost petit per vigilar que no hagi intoxicacions alimentàries, hem de tenir uns estudis molt ben fets i continus de quins virus estan predominant entre el bestiar i els animals... Els ratpenats, per exemple, són els responsables que circuli el virus de l'Ebola, de la ràbia, de la covid i de molts més. I per què passa? Doncs perquè hem construït fins a la selva, que la diferència entre el bosc i la casa és molt poca. I el mateix passa amb els incendis... Cal dedicar els diners a estudiar les malalties dels animals. Amb la grip, la importància de la transmissió de les aus és brutal. Les migracions d'aus expliquen molt més els cicles estacionals de la grip que no pas els viatges intercontinentals de les persones. Per exemple, l'alerta dels anys 90 de la grip aviària encara no ha desaparegut, i a Europa està pujant entre els animals. De tant en tant hi ha algun petit brot de persones. La grip aviària té una mortalitat del 30% i la covid menys de l'1%, si la primera mutés per ser transmissible entre persones, seria molt pitjor que la covid. Per tant, està molt bé invertir diners per estudiar com van els virus entre les aus, no només a les granges, sinó també a la natura.

A nivell sanitari, a poc a poc s'està donant més importància a la salut animal. La seva salut és la nostra salut. No hem de tenir un pressupost petit per vigilar que no hagi intoxicacions alimentàries, hem de tenir uns estudis molt ben fets i continus de quins virus estan predominant entre el bestiar i els animals...

Noticia disponible a https://www.cugat.cat/diari/entrevista/159884.html

Copyright 2024 Cugat.cat

Ja ha superat l'edat de jubilació, tot i que imagino que els últims anys no s'ho ha pogut plantejar...
Jo vaig fer 65 anys el desembre de 2019 i ja estava preparat per jubilar-me i ja havia començat a mirar papers. Com que en aquell moment encara era el director del servei, em van demanar uns mesos per fer la transició a una direcció nova, i els vaig que cap problema fins a la Setmana Santa del 2020... i aquí es va acabar la història de la meva idea de jubilar-me. De fet, la primera setmana de març jo vaig estar malalt de covid, probablement en una reunió amb gent d'altres hospitals per coordinar-nos precisament pel que vindria. La sort és que la vaig passar lleu. Aquest any probablement serà l'últim, però ja veurem.

Manel Cervantes: Fa falta un hivern net, que és quan el virus s'ha demostrat que té major agressivitat. A l'hemisferi nord l'hivern començarà aviat i si llavors a l'hivern de l'hemisferi sud, el nostre estiu, tampoc passa res, probablement s'acabi la pandèmia.

Manel Cervantes: A nivell sanitari, a poc a poc s'està donant més importància a la salut animal. La seva salut és la nostra salut. No hem de tenir un pressupost petit per vigilar que no hagi intoxicacions alimentàries, hem de tenir uns estudis molt ben fets i continus de quins virus estan predominant entre el bestiar i els animals...

Noticia disponible a https://www.cugat.cat/diari/entrevista/159884.html

Copyright 2024 Cugat.cat